

Datum: 10.09.2020

Medij: Vreme

Rubrika: Kultura

Autori: Nataša Gvozdenović

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: Odbrana zagrljaja kao misija

Napomena:

Površina: 1093

Strana: 48,49

48

Pozorišni putopis (2): *Od Jajca do Čortanovaca*

Odbrana zagrljaja kao

Nije čovjek ko ne umre

Foto: Igor Motl

Reportažu iz prošlog broja završavam napomenom da idem da gledam predstavu *Nije čovjek ko ne umre* Velimira Stojanovića, u režiji Marka Misirača i izvođenju Pozorišta Prijedor (BiH). Nastavimo tamo gde smo stali. Na afiši stoje četiri reči koje sam zapisala, odmah na početku predstave: šećer, ptsp, Čehov, Godo. (Predstava *Nije čovjek ko ne umre* je postavljena u Kamernom teatru 5. 12. 1978. u režiji Ljubiše Georgijevskog, ima kulturni status, tako da se o njoj i danas govori sa pijetetom.)

Stojanovićeve drama prati dešavanja u jednoj bolnici u kojoj su: Ivan (Dean Batoz), Duško (Aleksandar Stojković) i Refik Selman (Želimir Rivić). Ivan i Duško imaju dijabetes i svoje stanje komentarišu kao ni zdravo ni bolesno, nego kao *je-beno*, Refik ima gelere u telu i neku vrstu PTSP-ja i vrlo brzo pada u komu i umire. Tu su sasvim nesretan Dežurni ljekar (Siniša Vučićević) i Dežurna sestra (Mirela Predojević).

Stojanovićeve jezik je neobično bogat i žustar, dovoljno jasan da osetite čar pustolovine u kojoj smo, i samo kao primer da pomenem, naslućivanje prepoznatljivih "glasova" Beketa, Čehova, Sartra. Imate utisak da ulazite u egzistencijalističko grotlo, bačeni u svet u kojem smo, mimo naše slobodne volje, prividno raslojeni jezikom ili položajem ili nasle-

dem. Svojevrsan pakao u kojem se krčkamo, bačeni pred izbore u kojima kao ljudi, svesna bića, delimično upravljamo svojom sudbinom, tako što biramo kako ćemo se prema zadatom postaviti i prema sebi odrediti.

Reditelj Marko Misirača spretno gradi predstavu na tragikomičnom ritmu Stojanovićevego britkog jezika. Inkorporira u tekst deo Stojanovićeve drame *Voćni dan* i, prirodno, Čehovljeve *Paviljon br. šest*. Okvir igre daje ritam i stvara atmosferu krajnje mučnu, tešku. Suluda duhovitost koju imaju svi čekači Godoa, a koja mučninu ne uklanja, čini, makar na tren, atmosferu svarljivom.

Za glumačko partnersku igru na ovogodišnjem festivalu Susreti u Jajcu nagradu za glumačku igru dobili su Aleksandar Stojković i Dean Batoz. Skladna i intenzivna igra na sceni koja gledaoca zabavlja i užasava u isti mah, jer se u njoj gledalac prosto može prepoznati. Misirača režira zrele predstavu koja posmatraču ostavlja na volju kako će je shvatiti i šta će iz nje poneti sa sobom.

IZ JAJCA BOSNOM DO ČORTANOVACA

Da citiram sebe: "... da vidim kako Vera Kroner snagom Erosa pobeđuje smrt." U Čortanovcima je održano sedmo izdanje Novog Tvrđava teatra, festivala čija je umetnička direktorka i selektorka Vida

Ognjenović. Festival se odvija pod sloganom "Odbrana zagrljaja". Članica sam žirija sa glumicom Sanjom Ristić Krajnov i književnikom Laslom Blaškovićem. S obzirom na okolnosti, Festival se održava sa samo dve predstave u takmičarskom programu: *Upotreba čoveka* u režiji Borisa Liješevića i koprodukciji Novog Tvrđava teatra, Budva Grad teatra, East west centra u Sarajevu i Novosadskog pozorišta, i *Ana Karenjina* Novosadskog pozorišta u režiji Dejana Projkovskog.

O *Upotrebi čoveka* sam pisala u "Vremenu" (br. 1518, "Partitura razaranja i stvaranja"): "Kraj predstave, naši junaci Vera i Sredoje pale Gospodičinu beležnicu. Paljenjem beležnice reditelj nas, kroz likove svojih junaka, upućuje na novi put u novi život. Poništavajući prošlost spaljivanjem 'pisanog svedoka prošlosti' zatvara večni krug poput Feniksa. Kao i u *Lorencaču* i u *Upotrebi čoveka* Liješević režira stereoskopski, stereoskopijom doživljava omogućava gledaocu potpuno poistovećenje sa tragedijom lika, zatvarajući paradoksima kapije besmisla prošlosti i buđenja nade u novi život."

Igra je sada još zrelija, skladnija, svakako vrlo intenzivna, jasno ukazuje na zatvaranje kapije besmisla u prošlosti i otvaranje ka novom životu.

O *Ani Karenjini* u režiji Dejana Projkovskog pisala sam u sarajevskom "Oslobo-

10. septembar 2020. VREME

Datum: 10.09.2020

Medij: Vreme

Rubrika: Kultura

Autori: Nataša Gvozdenović

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: Odbrana zagrljaja kao misija

Napomena:

Površina: 1093

Strana: 48,49

49

misija

Vidi se da je publika željna direktnog susreta sa glumcima, sa pozorištem, vidi se da publika želi svoj civilni život nazad

Ana Karenjina

Foto: Srđan Pablo Doroški

Oleanna

Foto: promo

đenju" (16. decembar 2019). Pitanje koje reditelj Dejan Projkovski pokreće kroz *Anu Karenjinu* jeste: Da li ste u stanju da napravite izbore koji će vas staviti na pravi put, kojim ćete ispuniti svoju sudbinu? Kako taj izbor ima svoju cenu, nameće se pitanje hoćete li izdržati taj pritisak ili...? Snažna glumačka igra čitavog tima od Karenjine čini ogledalo i za naše vreme.

U čast nagrađenih je odigrana predstava *Oleanna* Dejvida Memeta u režiji Vide Ognjenović, u produkciji Fakulteta savremenih umetnosti u Beogradu, a u kojoj igraju Annamaria Serda i Jovana Todorović (reč je o master predstavi). Memetova drama govori o tome kako studentkinja bezočno koristi moć političke korektnosti da se osveti profesoru što je nije pustio na ispit, i svojevremeno je izazvala burne reakcije iz nekih feminističkih krugova (predstava po ovom komadu je ranije izvođena u Ateljeu 212 takođe u režiji Vide Ognjenović, i u tadašnjoj postavci Profesora je glumio muškarac; ovde su rodne uloge preraspodeljene, na sceni imamo dve žene).

Inteligentna i krajnje surova drama u režiji Vide Ognjenović stavlja u sam fokus odličnu igru mladih glumica. Gledalac je odmah uvučen, tačnije je reći ščepan gladijatorskom borbom dva principa koja akterke predstavljaju: principa neposredne socijalne moći reflektovane

kroz politiku i njene instrumente koju demonstrira Studentkinja i principa doslednosti koju predstavlja uloga Profesorke.

Jasna je poruka ove predstave, nedvosmislena opasnost od neoliberalnog sistema vrednosti dovedenog do krajnosti, kroz potpunu bezosećajnost. Studentkinja demonstrira ogoljenu volju za moć kroz upotrebu čoveka, institucije i političkog sistema, fasadno imenovanu "političkom korektnošću" spram uređenosti vrednosnog sistema, stava i zdravog argumenta, organizovanosti i reda Profesorke. Da li je neokonzervativizam puka reakcija na neoliberalni koncept ili samonikli stav?

Ove godine se, zbog specifičnih okolnosti u kojima se održava festival i nemogućnosti da vidimo potpunu selekciju, nagrade dodeljuju za najbolju glumicu i glumca. Odlučujemo se da nagrade odu u ruke Emine Elor za ulogu Vere Kroner i Atila Nemeta za ulogu Karenjina. Odlučujemo se da oba ansambla dobiju specijalne nagrade za kolektivnu glumačku igru, jer su izvršni kroz dva različita načina igre, celoviti, jedinstveni.

Umetnička direktorka i selektorka festivala Vida Ognjenović kaže da je najveća prepreka u organizovanju festivala bila pandemija korone: "Prosto do poslednjeg momenta nismo znali da li će predstave moći da dođu na festival ili ne, da

li će moći da pređu preko granice ili ne, predstave iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Mađarske... Predstave koje nisu odigrane ove godine zbog pandemije, biće odigrane naredne", ističe Vida Ognjenović. "Vidi se da je publika željna direktnog susreta sa glumcima, sa pozorištem, vidi se da publika želi svoj civilni život nazad. Izuzetno sam zadovoljna posetom, mada smo naravno morali da smanjimo gledalište i da vodimo računa o razmaku među gledaocima. Osim toga, glumci su bili željni dolaska na scenu. Mi smo prvi festival koji je u Srbiji održan uživo u ovo doba korone. Uz sve strepnje i sve obzire uspeši smo, na zadovoljstvo i publike i glumaca.

Vida Ognjenović u katalogu festivala, u reči selektora, kaže da je pozorišni čin zapravo prizivanje zagrljaja. "Ne može se smatrati dovršenim bez neposrednog susreta sa gledaocem, niti je obostrano potpun doživljaj bez njegovog zagrljaja koji izvođač nestrpljivo iščekuje s velikom tremom i uzbuđenjem. To neraskidivo jedinstvo u dijalogu i uzbuđljivom zagrljaju brani ovogodišnje izdanje festivala Novi Tvrdava teatar koje se odvija pod sloganom "Odbrana zagrljaja."

Mogu da posvedočim da je bez ostataka bilo tako: ovogodišnje izdanje festivala bilo je, najpre, jedna odlučna i posvećena i temeljna "odbrana zagrljaja".

NATAŠA GVOZDENOVIĆ

